



Qubad İbadoğlunun hesablamalarına görə, neftin 1 barelinin qiymətinin hər 10 dollar ucuzlaşması Azərbaycan üçün ayda 250 milyon, ildə isə 3 milyard dollar itki deməkdir.

Ekspertin digər hesablamalarına görə, növbəti 12 ildə gözlənilən qaz gəlirləri itirilən neft gəlirlərinin ən yaxşı halda 15 faizini kompensasiya edə biləcək.

Dünya bazarlarında ötən cümə axşamı son 18 ayda ilk dəfə olaraq brent markalı neftin 1 barelinin qiyməti 90 dollardan aşağı düşüb. Beləliklə də son 1 ay ərzində brent markalı neftin 1 barelinin dünya bazarındakı qiyməti 20 dollaradək ucuzlaşıb. Bu ucuzlaşmanın Azərbaycan iqtisadiyyatına təsirlərini şərh edən iqtisadçı-ekspert Qubad İbadoğlu bildirib ki, hesablamalar göstərir ki, neftin dünya bazar qiymətinin 10 dollar ucuzlaşması hər gün 8 milyon dollaradək itki deməkdir. Bu hesabla son 1 ayda qiymətin 20 dollaradək ucuzlaşması səbəbindən Azərbaycan iqtisadiyyatı ən azı 500 milyon dollaradək gəlirlərdən məhrum olub.

Neftin qiymətinin nədən ucuzlaşmasına gəlincə, ekspert onun müxtəlif səbəblərini açıqlayıb. O qeyd edib ki, bu səbəblər sırasında avrozonadakı məlum böhrandan və Çinin iqtisadi artım tempinin yavaşlamasından sonra yaranmış tələb böhranını, ABŞ-da gözlənilən prezident seçkilərini, İrana sanksiyalarla bağlı çağırışları, ərəb ölkələrindəki siyasi gərginliyi göstərmək olar.

Onun nə qədər davamlı olacağına gəlincə, ekspert bildirib ki, beynəlxalq analitiklər müxtəlif ssenarilər proqnozlaşdırır. Ən pis ssenaridə onun 60 dollaradək ucuzlaşması gözləniləndir. Qubad İbadoğlu Azərbaycanda neft gəlirlərinin azalması fonunda qaz gəlirlərinin itkiləri kompensasiya edəcəyi ilə bağlı proqnozlara da aydınlıq gətirib. O bildirib ki, yaxın gələcəkdə çox şey neftin dünya bazar qiymətindən asılı olacaq. Belə ki, əgər növbəti 12 ildə 1 barel Azərbaycan neftinin qiymətinin 80 dollar olarsa, onda 2013-2024-cü illər ərzində Azərbaycan-Çin-Günəşli yatağı üzrə mənfəət neftinin satışından proqnoz daxil olmalarının həcmi 145,3 milyard dollar gözlənilir. Həmin dövr ərzində Şahdəniz yatağı üzrə qaz satışından proqnoz daxil olmalarının həcmi isə cəmi 13 milyard dollar olacaq. Bu isə o deməkdir ki, növbəti 12 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına orta hesabla ildə 12,1 milyard dollar neft gəliri, 1,1 milyard dollar isə qaz gəliri daxil olacaq. Bu isə o deməkdir ki, həmin dövr ərzində orta illik neft-qaz gəlirlərinin 13,3 milyard dollar olacağı gözlənilir. Q.İbadoğlu onu da əlavə edib ki, 2024-cü ildə neftdən əldə etdiyimiz gəlirlər 2015-ci il səviyyəsindən 8 milyard az, müqayisə olunan dövrdə qaz gəlirlərinin artımı cəmi 1,1 milyard dollar çox olacaq. Bu isə o deməkdir qaz gəlirləri neft gəlirlərindən olan itkilərin ən yaxşı halda 15 faizini kompensasiya edə biləcək. Odur ki, hökumət bu itkilərin neft-qaz sektorundan kənarında bərpa olunması üçün çox ciddi çalışmalıdır. Əks təqdirdə Azərbaycan iqtisadiyyatının ən gec 2016-cı ildən başlayacaq kiçilməsinin qarşısını ala bilməyəcəyik. "Əks təqdirdə dövlət xərcləmələrini indiki səviyyədə saxlamaq üçün hökumət çoxlu borc almaları getmək məcburiyyətində qalacaq ki, bu da həm milli iqtisadiyyatın gələcəyi və həm də yeni nəsli üçün ciddi təhlükə mənbəyi ola bilər" deyərək ekspert Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcəyi ilə bağlı narahatlığını ifadə edib.

2012-ci il aprelin 1-ə olan məlumata görə, Neft Fondun aktivləri 32 359,4 milyon ABŞ dolları təşkil edib.